คำว่า "เรียบร้อยโรงเรียนจีน" มาจากไหน

นำเสนอเมื่อ : 11 พ.ค. 2552

อาจารย์ล้อม เพ็งแก้ว เขียนถึงที่มาของสำนวนนี้ไว้ในหนังสือ “หน้ากระดานเรียง (๑)” พิมพ์โดยโครงการจัดพิมพ์คบไฟ ไว้ดังนี้

“เรียบร้อยโรงเรียนจีน” นั้น เป็นสำนวนที่มีอายุประมาณเสี้ยวศตวรรษ คือเกิดขึ้นในสมัยที่มีกองโรงเรียนราษฎร์ อันเป็นส่วนราชการในกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ส่วนราชการนี้มีหน้าที่ดูแลและควบคุมสถานศึกษาทั้งปวงที่เป็นของเอกชน บัดนี้ได้ขยายขึ้นเป็นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีฐานะเท่ากรม มีเลขาธิการเป็นผู้บังคับบัญชา

เหตุที่เกิดสำนวนนี้ขึ้น ก็เพราะกองโรงเรียนราษฎร์มีเจ้าหน้าที่ตรวจโรงเรียน ดูแลเกี่ยวกับการเรียนการสอน อาคารสถานที่ รวมไปถึงการจัดสวัสดิการให้แก่ครูและนักเรียนให้เป็นไปตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด ผลการตรวจโรงเรียนที่เจ้าหน้าที่ของกองโรงเรียนราษฎร์รายงานนั้นเป็นเอกสารขอมูลที่มีผลต่อโรงเรียนราษฎร์เป็นอย่างยิ่ง คืออาจได้งบประมาณช่วยเหลือเพิ่ม หรือ ลด หรือ งด ไปเลยก็ได้บางทีก็อาจถึงสั่งปิดโรงเรียนเอาเลยทีเดียว เจ้าหน้าที่ตรวจโรงเรียนจึงเป็นที่เกรงอกเกรงใจ และเจ้าของโรงเรียนจำเป็นต้องเอาใจใส่ ต้อนรับขับสู้เป็นพิเศษทุกครั้งที่มีการไปตรวจโรงเรียน

แน่นอน เจ้าของโรงเรียนที่เป็นคนจีนย่อมถนัดในเรื่องเช่นนี้ยิ่งกว่าเจ้าของที่เป็นคนไทย และเป็นที่รู้จักในบรรดาเจ้าหน้าที่ว่า ใครได้ไปตรวจโรงเรียนจีน คนนั้นย่อมเป็นคนของหัวหน้ากอง หรือไม่ก็เป็นที่ชอบพอเป็นพิเศษของผู้บังคับบัญชาระดับสูงขึ้นไป ผลการตรวจก็จะต้องออกมาว่าเรียบร้อยทุกครั้งไป

สำนวน “เรียบร้อยโรงเรียนจีน” จึงเกิดขึ้นแรก ๆ ก็ใช้กันเฉพาะในกองโรงเรียนราษฎร์ แต่ต่อมาก็ได้ขยายวงออกไปเรื่อย ๆ ผู้ที่ใช้รู้ที่มาบ้าง ไม่รู้บ้าง จึงเป็นเหตุให้สำนวนนี้แตกลูกออกไปต่าง ๆ ในหนังสือ “หน้ากระดานเรียง (๑)” ยังมีเกร็ดคำไทยสำนวนไทย ที่น่าสนใจอีกมาก “ซองคำถาม” ขอแนะนำให้ซื้อหามาอ่านกัน

“ข้อมูลสนับสนุนจากหนังสือ ๑๐๘ ซองคำถาม / สำนักพิมพ์สารคดี”